හානි වූ තොග ගිණුම

විකිණීම සඳහා යම් ව්‍යාපාරයක් ලබාගත් භාණ්ඩ යම් ව්‍යවසනයක් මත හානි වී තිබීම මෙය වේ.

තොග හානි ගිණුම ~~හර~~ → මුලය හා වෙනත් වියදම් වල

ගැනුම් ගිණුම ~~බැර~~ → ගැනුම් වලින් අඩු කරයි.

ණ තොග හානිය වෙනුවෙන් රක්ෂණ වන්දියක් ලැබේ නම් එවිට සටහන් කිරීමේ ද්විත්ව සටහන.

ලැබිය යුතු රක්ෂණ වන්දි ගිණුම හර

ලාභාලාභ ගිණුම / තොග හානි ගිණුම හර

ගැනුම් ගිණුම බැර

උදා : සිදු වූ ගින්නක් මත රු. 100,000ක තොගයක් හානි විය.

සිදු වූ ගින්නක් මත රු. 100,000ක තොගයක් හානි විය. නමුත් එයින් 75% ක් රක්ෂණ සමාගමෙන් ගෙවීමට එකඟ වී ඇත.

විකිනීමේ හෝ ආපසු එවීමේ පදනම මත භාණ්ඩ යැවීම.

ව්‍යාපාරයක් යම් තැනැත්තෙකුට හෝ ආයතනයකට විකිණීම හෝ විකුණු කලපරිච්ඡේදය අවසාන වීමට පෙර විකිණී නැති තොග ආපසු එවීමේ පදනම මත භාණ්ඩ විකුණනු ලබයි. මෙහිදී එම භාණ්ඩ නියෝජිතයා විකිණීමෙන් පසු අප ව්‍යාපාරය මෙසේ ගැලපිය යුතුය.

අදාල ණයගැති ගිණුම හර

විකුණුම් ගිණුම බැර

එමෙන්ම එසේ භාණ්ඩ විකුණු පසු ව්‍යාපාරයේ අවසන් තොගයෙන් එම භාණ්ඩ පිරිවැය අඩු කල යුතුය.

නමුත් භාණ්ඩ නියෝජිතයා විකිණීමට පෙර ව්‍යාපාරය විකිණීම සඳහා භාණ්ඩ යැවීමේදී ව්‍යාපාරයක් වැරදීමෙන් විකුණුම් ලෙස වාර්තා කර ඇත්නම් යුතු දිනය එළඹීමට ප්‍රථම නොවිකුණු තොග ආපසු එවූ විට මෙසේ ගැලපිය යුතුය.

විකුණුම් ගිණුම හර (ඉන්වොයිස් වටිනාකම)

ණයගැති ගිණුම බැර (ඉන්වොයිස් වටිනාකම)

එමෙන්ම භාණ්ඩ නියෝජිතයා විකිණීමට පෙර ව්‍යාපාරය විකිණීම සඳහා භාණ්ඩ යැවීමේදී ව්‍යාපාරයක් වැරදීමෙන් එම භාණ්ඩ අවසාන තොගයෙන් ඉවත් කර ඇත්නම් එම අවසාන දිනය වන විට නැවත එවූ භාණ්ඩ ව්‍යාපාරයේ අවසන් තොගයට පහත ආකාරයෙන් ගැලපිය යුතුය.

අවසන් තොග ගිණුම හර (පිරිවැය)

වෙළඳ ගිණුම බැර (පිරිවැය)

<u>එනම් මෙම ගැලපිල්ල මත</u>

විකුණුම් ↓ - අදායම් ප්‍රකාශයේ

ණයගැති ↓ - ශේෂ පත්‍රයේ

අවසන් තොගය ↑ → - වෙළඳ ගිණුමේ

→ - ජංගම වත්කම් වල අවසාන තොගයේ

උදා : විකිණීමේ හෝ ආපසු එවීමේ පදනම මත 25%ක ලාභයක් තබා රු. 200,000ක පිරිවැය වූ භාණ්ඩ විකුණා ඇත. එම භාණ්ඩ වලින් රු. 30,000ක භාණ්ඩ විකුණා නොමැති විට නැවත ආපසු එවන ලදී. මේ සම්බන්ධ කිසිම සටහනක් නොමැත.

උදා : විකිණීම හෝ ආපසු එවීමේ පදනම මත 10%ක් ළඟ තබා රු. 220,000 ඉන්වොයිස් මිලක් සහිත ව විකුණා ඇති අතර එයින් 1/4 ක භාණ්ඩ ප්‍රමාණයක් විකුණා ඇත. ඉතිරිය ආපසු ඒවා ඇත.

❖ සඳරුවන් වික්‍රමසිංහගේ ව්‍යාපාරයේ පොත් වලින් 2016.03.31 දිනට උපුටා ගන්නා ලද ශේෂ පිරික්සුම පහත දැක්වේ.

	හර රු.	බැර රු.

විකුණුම්		178,150
ණය හිමියෝ		38,000
ගැනුම්	56,000	
විවිධ අදායම්		3,300
බැංකු ණය		20,000
ලැබූ කඩ කුලී		3,400
සින්නක්කර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි (පිරිවැයට)	245,000	
යන්ත්‍රෝපකරණ (පිරිවැයට)	125,000	
මෝටර් වාහන (පිරිවැයට)	175,000	
ලද වට්ටම්		3,200
ප්‍රචාරණය	9,800	
ආපසු එවුම්	800	
ආපසු යැවුම්		1,600
විකුණුම් අංශයේ වැටුප්	4,500	
ගෙන ඒමේ කුලී	4,300	
ගෙන යාමේ කුලී	2,500	
ණය ගැතියෝ	7,800	
විදුලිය	2,000	
රක්ෂණය	8,800	
බොල්ණය	700	
අඩමාන ණය වෙන්කිරීම 2015.04.01		1,300
කාර්යාල වියදම්	9,150	
වේතන හා වැටුප්	16,800	
විකුණුම් වියදම්	3,100	
ගැනිලි	800	
ක්ෂය වෙන්කිරීම 2015.04.01		
සින්නක්කර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි		5,000
යන්ත්‍රෝපකරණ		12,500
මෝටර් වාහන		25,000
වරිපනම්	3,800	
බැංකු ශේෂය	4,200	
මුදල් ශේෂය	600	
බඩු තොගය 2015.04.01	10,800	
ප්‍රාග්ධනය		400,000
	691,450	691,450

පහත සඳහන් අතිරේක තොරතුරු ද සපයා ඇත.

01. 2016.03.31 දිනට බඩු තොගය රු. 20,000 ක් ලෙස තක්සේරු කර ඇත.

02. ණය ගැතියෙකුගෙන් ලැබිය යුතු ණය මුදල වූ රු. 600ක් අයකර ගත නොහැකි බව පෙනී ගිය හෙයින් බොල්ණය ලෙස කපා හැරීමට තීරණය කර ඇත. අඩමාන ණය වෙන්කිරීම ණය ගැතියන්ගෙන් 10% ක් ලෙස පවත්වාගෙන යාම ව්‍යාපාරයේ ප්‍රතිපත්තියයි.

03. 2016.03.31 දිනට වරිපනම් සඳහා රු. 1200 ක් ද විදුලිය සඳහා රු. 200 ක් ද ගෙවිය යුතුව ඇත.

04. බැංකු ණය ලබාගෙන ඇත්තේ 2015.12.31 දින වන අතර ඒ සඳහා අදාල වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකය 12% ක් වේ.

05. ස්ථාවර වත්කම් ක්ෂය කරනුයේ පහත සඳහන් ආකාරයටයි.

සින්නක්කර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි සරල මාර්ග ක්‍රමය මත වාර්ෂිකව 5%

යන්ත්‍රෝපකරණ සරල මාර්ග ක්‍රමය මත වාර්ෂිකව 10%

මෝටර් වාහන හීනවන ක්ෂය ක්‍රමය මත වාර්ෂිකව 20%

06. විකිණීමේ හෝ ආපසු එවීමේ පදනම මත 20% ක ලාභයක් තබාගෙන ණයගැතියන්ට යවා ඇති රු. 6000 ක භාණ්ඩ වලින් ආපසු එවීමේ කාලය ඉකුත් වී නොමැති තවම විකුණුම් තත්වයට පත් වී නොමැති බඩු වල ඉන්වොයිස් වටිනාකම රු. 4800 කි. එම විකිණීම හා ආපසු එවීම යන ගනුදෙනු පිලිබඳ ව කිසිදු සටහනක් මෙතෙක් අප ගිණුම් පොත්වල වාර්තා කර නොමැති වුවද අවසාන තොගයට එම ගනුදෙනු නිසි පරිදි ගලපා ඇත.

07. 2015.12.31 දින සිදු වූ ගින්නක් නිසා රු. 12,250 ක විකිණීමට ගෙනා බඩු තොග විනාශ විය. එම ගිනි හානිය ආවරණය කරගැනීම සඳහා රක්ෂණ සමාගමෙන් ලබා ගත හැකි අවරණය එම පාඩුවෙන් 70% ක් පමණි. ගිනි හානිය පිළිබඳව පොත්වල වාර්තා නොකරන ලද නමුත් එම වන්දි මුදල ලැබීම පමණක් විකුණුම් ගිණුමට ඇතුලත් කර ඇත.

ඉහත කරුණු ඇසුරින් ඔබ විසින්,

01. 2016.03.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වෙළඳ හා ලාභාලාභ ගිණුම

02. 2016.03.31 දිනට ශේෂ පත්‍රය පිළියෙල කරන්න.

<u>කළමනාකරණ කොමිස් ගැලපීම</u>

යම් ව්‍යාපාරයක් තම කළමනාකරුවන් අභිප්‍රේරණය කිරීමට ශුද්ධ ලාභය හෝ විකුණුම් මත ප්‍රතිශතාත්මකව ලබා දෙන්නා වූ කොමිස් මුදල අපි මෙසේ හදුන්වමු.

මෙය ක්‍රම 2කි.

01. විකුණුම් මත හෝ ශුද්ධ ලාභය මත යම් ප්‍රතිශතයක් කොමිස් ලෙස ගැලපීම.

02. ශුද්ධ ලාභය හෝ විකුණුම් වලින් කළමනාකරණ කොමිස් අඩු කල පසු ශුද්ධ ලාභයෙන් යම් ප්‍රතිශතයක් ගැලපීම.

$$\frac{\text{කොමිස් අඩු කිරීමට පෙර ශුද්ධ ලාභය}}{100 + \text{කොමිස් ප්‍රතිශතය}} X \text{ කොමිස් ප්‍රතිශතය}$$

01 ක්‍රමය

2015/12/31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වර්ෂයේ ලාභය රු. 200,000 යි.

<u>අතිරේක තොරතුරු</u>

- ශුද්ධ ලාභය මත 10% ක කළමනාකරණ කොමිස් ගෙවිය යුතුව ඇත.

02 ක්‍රමය

ව්‍යාපාරයේ ශුද්ධ ලාභය කළමනාකරණ කොමිස්	 5,000	400,000

<u>අතිරේක තොරතුරු</u>

- කොමිස් අඩු කල පසු ශුද්ධ ලාභයෙන් 10% ක කළමනාකරණ කොමිස් හිමිය.

<u>සේවක අර්ථසාධක හා භාරකාර ගැලපීම</u>

<u>සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ගැලපීම</u>

මෙම අරමුදල් සඳහා රජය හෝ පළාත් පාලන ආයතන වල සේවකයන් හැර සියලුම සේවකයන් දායක විය යුතුය. එමෙන්ම ව්‍යාපාරයද යම් ප්‍රතිශතයකින් දායක විය යුතුය.
01. සේවකයාගේ දායක මුදල = දල වැටුපෙන් 8% ක් හෝ 10% ක්
02. සේව්‍යාගේ දායක මුදල = සේවකයාගේ දල වැටුපෙන් 12% ක් හෝ 10% ක්

<u>සේවකයාගේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ගැලපීම.</u>

සේවක දල වැටුපෙන් යම් ප්‍රතිශතයක් ගණනය කර එය සේවක දල වැටුපෙන් අඩු කර සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට ගෙවයි. එබැවින් එය ව්‍යාපාරයේ වෙනම වියදමක් නොවන අතර සේවක වැටුප් හා වේතන ගිණුමේ එක් කොටසක් පමණි. අදාල

සේවකයාගේ වැටුපෙන් අඩු කරගත් ප්‍රමාණය සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට ව්‍යාපාරය ගෙවිය යුතු වගකීමක් ලෙස සලකා පහත පරිදි ගැලපිය යුතු ය.

වැටුප් හා වේතන ගිණුම　　　　හර
　　ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල්　　　　බැර

<u>සේව්‍යාගේ අර්ථසාධක අරමුදල් දායකය ගැලපීම</u>

සේවක දල වැටුපෙන් යම් ප්‍රතිශතයක් ගණනය කර එය ව්‍යාපාරය සේවකයා වෙත ගෙවන වැටුපට අමතරව සේවකයාගේ සුභසාධනය සඳහා ව්‍යාපාරය කරන ගෙවීමකි. මෙය ව්‍යාපාරයේ වියදමකි.

සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් වියදම් ගිණුම　　　　හර
　　ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ගිණුම　　　　බැර

මෙය සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට ගෙවිය යුතු බැවින් ජංගම වගකීම් වලද පෙන්නුම් කරයි.

<u>සේවක භාරකාර අරමුදල් ගැලපීම</u>

සේවක දල වැටුපෙන් යම් ප්‍රතිශතයක් (3%) ගණනය කර ව්‍යාපාරයේ සේවකයා වෙත ගෙවන වැටුපට අමතරව සේවකයාගේ සුභසාධනය සඳහා ව්‍යාපාරය කරන ගෙවීමකි. මෙය ව්‍යාපාරයේ වියදමකි.

සේවක භාරකාර අරමුදල් ගිණුම　　　　හර
　　ගෙවිය යුතු සේවක භාරකාර අරමුදල් ගිණුම　　　　බැර

මෙය සේවක භාරකාර අරමුදලට ගෙවිය යුතු බැවින් ජංගම වගකීම් වලද පෙන්නුම් කරයි.

01. ලාභයෙන් වැටුප් හා වේතන වෙන්කිරීම
　　වැටුප් හා වේතන ගිණුම / ලාභාලාභ ගිණුම　　හර
　　　　වැටුප් හා වේතන පාලන ගිණුම　　　　බැර

02. සේවකයාගේ සේවක අරමුදල් දායක ගැලපීම
　　වැටුප් හා වේතන පාලන ගිණුම　　　　හර
　　　　ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ගිණුම　　　　බැර

03. ශුද්ධ වැටුප් ගෙවීම
　　වැටුප් හා වේතන පාලන ගිණුම　　　　හර
　　　　මුදල් / බැංකු ගිණුම　　　　බැර

04.සේව්‍යාගේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ගැලපීම.

සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් වියදම් ගිණුම / ලාභාලාභ ගිණුම හර
ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ගිණුම බැර

05.සේව්‍යාගේ සේවක භාරකාර අරමුදල් ගැලපීම.

ලාභාලාභ ගිණුම / සේවක භාරකාර අරමුදල් වියදම් ගිණුම හර
ගෙවිය යුතු සේවක භාරකාර අරමුදල් ගිණුම බැර

❖ පහතින් දැක්වෙන්නේ 2016.03.31 දිනට නදුන් ව්‍යාපාරයෙන් උපුටා ගත් ශේෂ පිරික්සුමයි.

	හර රු.	බැර රු.
විකුණුම්		600,000
2015.04.01 දින නිමි තොගය	9,000	
විදුලිය	19,000	
මෝටර් වාහන ධාවන වියදම්	14,000	
වරිපනම් හා රක්ෂණය	36,000	
ප්‍රචාරණ පිරිවැය	2,500	
අඩමාන ණය වෙන්කිරීම		600
සේවක වැටුප් ගිණුම - ශුද්ධ වැටුප	9,000	
ණය - 18%		45,000
පරිපාලන වියදම්	2,500	
ගැනුම්	35,000	
ලැබිය යුතු වෙළඳ ණය	25,000	
ගෙවිය යුතු වෙළඳ ණය		35,000
2016.01.01 ලබාගත් 10% ස්ථාවර තැන්පතු	20,000	
බැංකු ගාස්තු	500	
පිරියත හා යන්ත්‍ර - පිරිවැය / සමුච්චිත ක්ෂය 2015.04.01	25,000	4,500
මෝටර් වාහන - පිරිවැය / සමුච්චිත ක්ෂය 2015.04.01	63,000	12,600
ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි - පිරිවැය / සමුච්චිත ක්ෂය 2015.04.01	950,000	45,000
ඇසුරුම් වියදම්	2,500	
අතැති හා බැංකුවේ ඇති මුදල්	560,600	14,700
වට්ටම්	400	250
2015.04.01 දිනට ප්‍රාග්ධනය		1331,350
	2089,000	2089,000

පහත සඳහන් තොරතුරු ද සපයා ඇත.

01. 2016.03.31 දිනට බඩු තොගය රු.2500 කට තක්සේරු කර ඇත.

02. ණය මුදල ලබාගන්නා ලද්දේ 205.10.01 දින දීය. ණය පොලි උපචිතව ඇත.

03. බොල්ණය ලෙස 2%ක් ණය ගැතියන්ගෙන් සපීර වශයෙන් කපාහැරීමට කළමනාකරණය තීරණය කරන ලදී. අඩමාන ණය ඉතිරි ණය ගැතියන්ගෙන් 5%ක් වෙන්කිරීමටද කළමනාකරණය තීරණය කරන ලදී.

04. දුන් වට්ටම් සඳහා වෙන්කිරීම ණය ගැතියන්ගෙන් 2% කි.

05. ක්ෂය වෙන්කිරීම් මෙසේය.

පිරියත හා යන්ත්‍ර	5%
මෝටර් වාහන - හීන වන ක්ෂය ක්‍රමය	10%
ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි	8%

06. තම සේවකයන්ට සේවකයාගේ දල වැටුපෙන් 10%ක් සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට ද අඩුකරගෙන ශුද්ධ වැටුප ගෙවයි. එමෙන්ම ව්‍යාපාරය සේවකයාගේ දල වැටුපෙන් 15% , 3% ක් පිලිවෙලින් සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට ද භාරකාර අරමුදලට ද තම ලාභයෙන් ගෙවනු ලබයි. මෙය පිළිබඳව කිසිදු ගැලපීමක් මෙතෙක් පොත් වල කර නොමැත.

ඉහත කරුණු ඇසුරින් ඔබ විසින්,

01. 2016.03.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වෙළඳ හා ලාභාලාභ ගිණුම

02. 2016.03.31 දිනට ශේෂ පත්‍රය පිළියෙල කරන්න.

❖ දෙවින් ව්‍යාපාරයේ 2016.03.31 දිනට උපුටා ගත් ශේෂ පිරික්සුම පහතින් දැක්වේ.

	හර රු.	බැර රු.
ප්‍රාග්ධන ගිණුම		150 000
ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි	186 000	
විකුණුම්		900 000
ණයගැති / නයහිමියෝ	150 000	60 000
ණය පොලි	10 000	
මෝටර් රථ	16 000	
ලී බඩු	15 000	

<u>ක්ෂය වෙන්කිරීම</u>		
මෝටර් රථ		4 000
ලී බඩු		3 000
ගැනුම්	195 000	
මුල් තොගය	10 000	
විගණන ගාස්තු	6 000	
ණය 15%		350 000
ගැනිලි	40 000	
ආපසු යැවුම් / ආපසු එවුම්	8 000	3 000
වරිපනම්	6 000	
රක්ෂණය	2 000	
ශුද්ධ වැටුප	46 000	
මුදල්	72 490	
බැංකු	70 700	
අවිනිශ්චිත ගිණුම	510	
	1470 000	1470000

1. අවසාන තොගය - රු. 50 000
2. ක්ෂය වෙන්කිරීම්,
   ලී බඩු 5% (වාර්ෂිකව)
   මෝටර් රථ 10% (වාර්ෂිකව) - හීන වන ක්ෂය ක්‍රමය
3. අඩමාන ණය 5% ක් ගැලපිය යුතු අතර බොල්ණය, අඩමාන ණය ගැලපීමට පෙර ණයගැතියන්ගෙන් 1% ක් ගැලපිය යුතු ය. දුන් වට්ටම් වෙන්කිරීම 3% කි.
4. 2016.03.31 දින සිදු වූ ගින්නක් නිසා රු. 5 000 ක විකිණීමට ගෙනා බඩු තොග විනාශ විය. එම ගිනි හානිය ආවරණය කර ගැනීම සඳහා රක්ෂණ සමාගමෙන් ලබා ගත හැකි ආවරණය එම පාඩුවෙන් 90% ක් පමණි. එම ලැබූ මුදල විකුණුම් ගිණුමට පිටපත් කර ඇත.
5. රු. 56 000 ක් ඉන්වොයිස් මිලකට විකිණීමේ හෝ ආපසු එවීමේ පදනම මත පිරිවැය මත 40% ලාභයක් තබාගෙන ණයගැතියන්ට ඉන්වොයිස් කර ඇති නමුත් ආපසු එවීමේ කාලය නොමැති තවම විකුණුම් තත්ත්වයට පත්වී නොමැති බඩු වල ඉන්වොයිස් වටිනාකම රු. 28 000 කි. මෙම විකිණීම හා ආපසු එවීම හා තොගය ගැලපීම යන කිසිදු සටහනක් මෙතෙක් අප පොත්වල වාර්තා කර නොමැත.
6. තම සේවකයන්ට සේවකයාගේ දල වැටුපෙන් 8%ක් සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට ද අඩුකරගෙන ශුද්ධ වැටුප ගෙවයි. එමෙන්ම ව්‍යාපාරය සේවකයාගේ දල වැටුපෙන් 12%, 3% ක් පිලිවෙලින් සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට ද සේවක භාරකාර අරමුදලට ද තම ලාභයෙන් ගෙවනු ලබයි. මෙම පිලිබඳ ව කිසිදු ගැලපීමක් පොත්වල මෙතෙක් කර නොමැත.

7. 2016/03/31 දිනට ශේෂ පිරික්සුම සමාන නොවීම හේතුවෙන් අවිනිශ්චිත ගිණුමේ හි හර පැත්තට රු. 510 ක් මාරු කරන ලදී. පසුව සොයාගත් වැරදි පහතින් දැක්වේ.
   - රු. 1000 ක අත්පිට විකුණුම් මුදල් පොතෙහි පමණක් සටහන් වීම.
   - අවංකට ගෙවන ලද රු. 500 ක් මුදල් පොතේ මෙන්ම අවංකගේ ගිණුම් ද බැර පැත්තේ සටහන් වීම.
   - කරුනිකට ගෙවන ලද රු. 560 ක මුදල ඇයගේ ගිණුමේ රු. 650 ක් ලෙස පිටපත් වී ඇත.
   - ගමන් වියදම් ගිණුමේ එකතුව වූ රු. 600 ශේෂ පිරික්සුමට ගෙන ගොස් නොමැත.

ඉහත සඳහන් කරුණු ඇසුරින් ඔබ විසින්,

1. අවිනිශ්චිත ගිණුම
2. 2016.03.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වෙළඳ හා ලාභාලාභ ගිණුම
3. 2016.03.31 දිනට ශේෂ පත්‍රය පිළියෙල කරන්න.

❖ අමිල ට්‍රේඩර්ස් හි පොත් තබන්නා විසින් එහි පොත්වලින් 2016.03.31 දිනට උපුටා ගත් ශේෂ පිරික්සුම පහතාකාර වේ.

	හර රු.	බැර රු.
බැංකු පොලිය	23 500	
ප්‍රාග්ධන ගිණුම		4 230 000
බැංකු ශේෂය		78 500
පරිගණක	54 500	
විකුණුම් පිරිවැය	4 455 000	
දුන් වට්ටම් හා ලද වට්ටම්	13 500	33 500
වෑන් රථ බැහැර කිරීම්		1 200 000
ගැනිලි	455 000	
විදුලිය	45 500	
ලද කොමිස්		34 500
බැංකු ස්ථාවර තැන්පතු	6 050 000	
නිදහස් ඉඩම්	2 100 000	
ලී බඩු සහ උපකරණ	123 500	
රක්ෂණය	34 500	
ලද පොලී		665 500
මෝටර් රථ අලුත්වැඩියා	39 500	
මෝටර් රථ	2 233 500	

2015.04.01 දිනට බොල් හා අඩමාන ණය වෙන්කිරීම.		12 300
ක්ෂය සඳහා වෙන්කිරීම		1 234 500
ගෙවල් කුලී	198 000	
ලද ගෙවල් කුලී		35 000
වැටුප් හා වේතන	567 800	
විකුණුම්		50 750 000
ආපසු එවුම්	45 000	
මුද්දර බදු හා නීති ගාස්තු	181 700	
2015.03.31 දිනට තොගය	678 000	
දුරකථන	345 000	
ගෙවිය යුතු ගිණුම්		452 200
ලැබිය යුතු ගිණුම්	987 500	
	58 726 000	58 726 000

ඔබට පහත සඳහන් තොරතුරු සපයා ඇත.

1. අයිතිකරු තම පුද්ගලික පරිහරණයට ලබා ගත් භාණ්ඩ වල පිරිවැය රු. 23 500 ක් වේ.
2. රු. 4 000 ක ගැනුම් ඉන්වොයිසිය ගිණුම් පොත්වල සටහන් වී නොමැත.
3. රු. 1 000 ක ආපසු එවුම් අදාල ණයගැති ගිණුමේ පමණක් සටහන් වී නොමැත.
4. රු. 1 000 ක ලද වට්ටම් අදාල ලද වට්ටම් ගිණුමේ සටහන් වී නැත.
5. මුද්දර බදු සහ නීති ගාස්තු ගෙවනු ලැබ ඇත්තේ වර්ෂය තුලදී මිලදී ගත් නිදහස් ඉඩම් වෙනුවෙනි.
6. ව්‍යාපාරය කුලියට ලබාගත් ගොඩනැගිල්ලක පවත්වාගෙන යන අතර එහි මාසික කුලිය රු. 18 000කි. 2016 මාර්තු මස සඳහා වූ කුලිය ගෙවා නොතිබුණි.
7. ගොඩනැගිල්ලෙන් කොටසක් 2015 ඔක්තෝම්බර් මස 01 දින සිට සමාගම විසින් රු. 5 000ක මාසික කුලියට නැවත කුලියට දී ඇත.
8. 2015 04 01 දින ක්ෂය වෙන්කිරීම් වල සංයුතිය පහතාකාර වේ.

මෝටර් වාහන	රු. 1200 000
ලී බඩු හා උපකරණ	රු. 30 000
පරිගණක	රු. 4 500

9. සමාගම විසින් දේපල පිරියත හා උපකරණ හීන වන ශේෂ ක්‍රමයට පහත දැක්වෙන ප්‍රතිශත මත ක්ෂය කරනු ලැබේ. මිලදී ගන්නා වසර සඳහා ක්ෂය කිරීම නොකරන අතර බැහැර කරන වර්ෂය සඳහා මුළු වර්ෂය වෙනුවෙන් ම ක්ෂය කරනු ලැබේ.

මෝටර් වාහන	වර්ෂයකට 20% බැගින්
ලී බඩු හා උපකරණ	වර්ෂයකට 10% බැගින්
පරිගණක	වර්ෂයකට 20% බැගින්

ඔබ විසින්,

01. 2016.03.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයේ දල ලාභය නිවැරදි කිරීමේ ප්‍රකාශය
02. 2016.03.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභාලාභ ගිණුම
03. 2016.03.31 දිනට ශේෂ පත්‍රය පිළියෙල කරන්න.

VAT ගැලපුම (එකතු කල අගය මත බදු)

VAT යනු වක්‍ර බදු වලින් ප්‍රධානතම බදු වර්ගය වේ.

VAT සඳහා ව්‍යාපාර වර්ග 2 කි.

- ලියාපදිංචි වූ ව්‍යාපාර
- ලියාපදිංචි නොවූ ව්‍යාපාර

❖ ලියාපදිංචි වූ ව්‍යාපාරයක් නම්,

විකුණුම් මත VAT බදු එකතු කල යුතු අතර

ගැනුම් මත VAT බදු ගෙවයි.

මෙහිදී විකුණුම් මත එකතු කරගත් බදු වලින් ගැනුම් මත ගෙවූ බද්ද අඩු කොට ඉතිරිය දේශීය අදායම් දෙපාර්තුමේන්තුවට ගෙවයි.

❖ ලියාපදිංචි නොවූ ව්‍යාපාරයක් නම්,

ගැනුම් මත VAT බදු ගෙවනු ලබයි.

විකුණුම් මත VAT බදු එකතු කල යුතු නොවේ.

ගෙවන VAT වත්කමකි / යෙදවුම් බද්ද

ලැබෙන VAT වගකීමකි / නිමැවුම් බද්ද

<u>බද්ද ගණනය කිරීම</u>

බද්ද කොටස් දෙකයි.

- නිමවුම් බද්ද
- යෙදවුම් බද්ද

<u>නිමැවුම් බද්ද</u>

ව්‍යාපාරය භාණ්ඩ විකිණීමේදී හෝ සේවා සැපයීමේදී ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් එකතු කරගෙන රජයට ගෙවන බද්ද නිමැවුම් බද්ද වේ.

විකුණුම් (VAT සහිත) 000 ප්‍රතිශතය 12%

විකුණුම් (VAT රහිත) 300 000

ජර්නල් සටහන් දක්වන්න.

➢ සීමිත රුවන් සමාගම පහත ගණුදෙනු දී ඇත.

අත්පිට විකුණුම් (VAT රහිත)	400 000
ණයට විකුණුම් (VAT සහිත)	112 000
සේවා අදායම් (VAT රහිත)	250 000
ආපසු යැවුම් (VAT සහිත)	336 000

ප්‍රතිශතය 12%

- ජර්නල් සටහන්
- ලෙජර් ගිණුම්

<u>යෙදවුම් බද්ද</u>

ව්‍යාපාරය භාණ්ඩ මිලට ගැනීමේදී හෝ සේවා ලබාගැනීමේදී වියදම සමග ගෙවීමට සිදුවන බද්ද යෙදවුම් බද්ද වේ.

උදා: සීමිත සමාගම ගැනුම් පහත දැක්වේ. මෙහි VAT ඇතුලත්ව ඇත.

අත්පිට ගැනුම්	224,000
ණයට ගැනුම්	336,000
වියදම්	44,800
ආපසු යැවුම්	44,800
VAT ප්‍රතිශතය	12%

- ජර්නල් සටහන්
- ලෙජර් ගිණුම

සැයු:- අප විසින් දරන සෑම වියදමකම VAT නොමැත.

පහත වියදම් වල VAT නොමැත.

- විදුලි ගාස්තු
- වැටුප් හා වේතන
- බෝල් ණය
- ක්ෂය වීම්.
- ලියාපදිංචි නොවූ තැනැත්තන්ගෙන් මිලට ගැනීමේදී VAT ගෙවීමට සිදු නොවේ.

❖ රුවන් ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපාරයේ 2016.03.31 දිනට ශේෂ පිරික්සුම පහත දැක්වේ. (මෙම ව්‍යාපාරය 2015.01.01 දින සිට VAT සඳහා ලියාපදිංචි වූ ආයතනයකි)

	හර රු.	බැර රු.
ප්‍රාග්ධන		890,000
විකුණුම් පිරිවැය	400,000	
දේ.පි. හා උපකරණ		
ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි	600,000	
යන්ත්‍ර උපකරණ	480,000	
2016.03.31 තොගය	5,000	
විගණන ගාස්තු	2,000	

ප්‍රචාරණය	7,840	
විදුලි ගාස්තු	3,000	
දුරකථන ගාස්තු	56,000	
දේ.පි. හා උපකරණ (ක්ෂය වෙන්කිරීම්) 2015.04.01 දිනට		
ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි		60,000
යන්ත්‍ර උපකරණ		80,000
විකුණුම්		896,000
ආපසු එවුම්	2,800	
2015.07.01 මිල දී ගත් යන්ත්‍ර උපකරණයේ වටිනාකම (12% ඇතුලුව)	100,800	
ණයගැති පාලන ගිණුම	60,000	
ණයහිමි පාලන ගිණුම		30,000
බැංකු ගාස්තු	300	
VAT පාලන ගිණුම	20,000	
ගැතිලි	4,000	
2015.04.01 දිනට අඩමාන ණය වෙන්කිරීම		4,000
මුදල් හා බැංකු ශේෂය	268,660	
	1,960,000	1,960,000

අතිරේක තොරතුරු

1. විකුණුම් පිරිවැය තුල අඩංගු ගැනුම් හා ආපසු යැවුම් හි වටිනාකම 12% VAT ඇතුළුව පිලිවෙලින් රු. 244,000 හා රු. 33,600 කි.
2. ආපසු යැවුම් හා එවුම් හි අඩංගු VAT ප්‍රතිශතය 12% කි.
3. පහත සඳහන් වියදම් හි 12% VAT ඇතුලත් ය.
   ප්‍රචාරණය
   දුරකථන ගාස්තු
4. විගණන ගාස්තු වලට අදාල 12% මුදල ව්‍යාපාරය මෙතෙක් ගලපා නොමැත.
5. 2016.01.01 දින පීරිස් සමූහ ව්‍යාපාරයෙන් ලබාගන්නා ලද යන්ත්‍ර උපකරණ හි 12% VAT ඇතුළු මිල රු. 56,000 ක් වන අතර එම ගනුදෙනුව සම්බන්ධව කිසිදු තොරතුරක් අප පොත්වල වාර්තා වී නොමැත.
6. ව්‍යාපාරයේ ක්ෂය ප්‍රතිපත්තිය මෙසේය.

   ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි 12%

   යන්ත්‍ර උපකරණ 6%

7. ව්‍යාපාරය අඩමාන ණය 5% බැගින් වාර්ෂිකව වෙන්කිරීම සිදුකරනු ලබයි.

ඔබ විසින්

01. VAT පාලන ගිණුම

02. 2016.03.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වෙළඳ හා ලාභාලාභ ගිණුම

03. 2016.03.31 දිනට ශේෂ පත්‍රය

❖ චතුර සමාගමේ 2016 මාර්තු 31 දිනට පොත්වලින් උපුටාගත් ශේෂ පිරික්සුම පහත දැක්වේ.

	හර රු.	බැර රු.
ඉඩම් (පිරිවැය)	300,000	
ගොඩනැගිලි (පිරිවැය)	250,000	
ලී බඩු හා සවිකිරීම් (පිරිවැය)	100,000	
මෝටර් රථ (පිරිවැය)	400,000	
2015.04.01 ක්ෂය වෙන්කිරීම්		
ගොඩනැගිලි		40,000
ලී බඩු හා සවිකිරීම්		20,000
මෝටර් රථ		100,000
12% ආයෝජන	100,000	
ආයෝජන අදායම්		8,000
20% බැංකු ණය		150,000
බැංකු ණය පොලී	20,000	
ණයගැතියෝ සහ ණයහිමියෝ	80,000	60,000
2015.04.01 අඩමාන ණය වෙන්කිරීම		2,000
2015.04.01 බඩු තොගය	60,000	
බැංකු ශේෂය	30,000	
අතැති මුදල්		10,000
ගැනුම් සහ විකුණුම් (VAT සහිතව)	550,000	880,000
ආපසු එවුම් සහ ආපසු යැවුම් (VAT සහිතව)	33,000	55,000
VAT ගිණුම 2014.04.01		10,000
ගෙන ඒමේ කුලී	30,000	
සේවක ඇප		40,000
දුන් වට්ටම් සහ ලද වට්ටම්	10,000	15,000
විවිධ අදායම්		40,000
කඩ කුලී	33,000	

රක්ෂණය	17,000	
වරිපනම්	6,000	
විදුලිය	18,000	
වැටුප් හා වේතන	36,000	
ප්‍රචාරණය	18,000	
ඇසුරුම් වියදම්	12,000	
සේවක ණය	60,000	
පැටවුම් කුලී	5,000	
ගෙවිය යුතු බිල්		20,000
ගැනිලි	40,000	
ප්‍රාග්ධනය		758,000
	2,208,000	2,208,000

පහත දැක්වෙන අතිරේක තොරතුරු ද සපයා තිබේ.

1. 2016 මාර්තු 31 දිනට තොගයේ පිරිවැය රු. 80,000 කි. මෙහි ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය රු. 75,000කි.
2. VAT අනුපාතය 10% ක් වන අතර මේ සම්බන්ධව කිසිම ගැලපීමක් කර නොමැත.
3. මුදල් නැතිවීම් රු. 8,000 කි.මෙයින් රු. 5,000 ක් සේවක ඇප වලින් හිලව් කරගැනීමට එකඟ වී තිබේ.
4. රථ සරල මාර්ග ක්‍රමයට 10% ක් ද ගොඩනැගිලි පිරිවැය මත 8% ක් ද ලී බඩු සරල මාර්ග ක්‍රමයට 5% ක් ද ක්ෂය සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන් කෙරේ.
5. අඩමාන ණය වෙන්කිරීම ණයගැතියන්ගෙන් 5% කි.

අවශ්‍ය වන්නේ,

1) 2016.03.31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා අදායම් ප්‍රකාශනය
2) 2016.03.31 දිනට ශේෂ පත්‍රය